

Graf-Tech: miliony

Finansowanie Firmy, które chcą badać grafen i szukać nowych wykorzystujących go rozwiązań, mogą dostać nawet 5 mln zł dotacji

Sylwester
Sacharczuk

s.sacharczuk@pb.pl ☎ 22-333-98-54

Grafen – to odkryty niedawno materiał, którego właściwości dziwią nawet naukowców. Jest tak cienki, że jego gram wystarczy na pokrycie kilku boisk piłkarskich, a jednocześnie kilkaset razy bardziej wytrzymały od stali. Co ciekawe, jest przy tym niezwykle elastyczny, lekki i przewodzi prąd lepiej od miedzi. Taki materiał to zapowiedź rewolucji w wielu branżach – i świat nauki już to docenia. Za badania nad grafenem i ich opisanie Królewska Szwedzka Akademia Nauk przyznała w 2010 r. dwóm rosyjskim fizykom Nagrodę Nobla. Ale najlepszą metodę przemysłowej produkcji grafenu wymyślili polscy naukowcy z Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych (ITME). Najwyższy czas, aby tym materiałem i metodami jego wykorzystania zainteresowali się także polscy przedsiębiorcy. Ma ich do tego zachęcić pierwszy poświęcony grafenowi program z dotacjami, czyli Graf-Tech.

Znaleźć nisze

– To interesująca alternatywa dla przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorach, w których znajduje zastosowanie grafen, zwłaszcza że w innych programach badawczych jak działanie 1.4 programu Innowacyjna Gospodarka czy Innotech jest bardzo duża konkurencja –

mówi Ewa Rutczyńska-Jamróż, menedżer w zespole B+R firmy doradczej Deloitte.

Wsparcie czeka na tych, którzy chcą badać grafen i szukać rozwiązań jego stosowania w nowych produktach. W konkursowych zmaganiach organizowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) każdy projekt może dostać nawet do 5 mln zł. O te pieniądze starać się mogą konsorcja naukowe (z koniecznym udziałem przedsiębiorstw) i centra naukowo-przemysłowe.

– Nawet jeśli finansowanie w ramach programu rozpocznie się w ciągu roku, to w tym czasie w branży może się dużo zmienić. Jeden rok w przemyśle grafenowym to tyle, 20 lat w branży samochodowej. W niektórych sferach zastosowań Polska nie dogoni innych krajów, ale może znaleźć dla siebie pewne nowe nisze – mówi dr Włodzimierz Strupiński z ITME.

Projekty składane w konkursie powinny obejmować badania naukowe lub prace rozwojowe nakierowane na zastosowanie grafenu w działalności gospodarczej (Faza A). Kolejny etap to czynności, których celem jest przygotowanie wyników badań do wdrożenia produktów na bazie grafenu (Faza B) – chodzi tu np. o zabezpieczenie praw własności przemysłowej, testy, certyfikaty czy badania rynku. Na pierwszy etap firmy mogą dostać dotację w wysokości nawet 80 proc. kosztów projektu, natomiast na drugi – aż 90 proc.

– To atrakcyjne warunki finansowania, które mogą przyciągnąć uwagę wielu przedsiębiorców oraz jednostek naukowych szukających potencjalnie przełomo-

04.06

► Do tego dnia można składać wnioski w naborze.

WIĘCEJ INFORMACJI

► Szczegóły na temat programu i konkursu publikowane są na stronie: <http://www.ncbr.pl/programy-krajowe/graf-tech/>
Pytania należy kierować na adres e-mail: graf-tech@ncbr.gov.pl

wych technologii. Mając na uwadze bardzo szeroki zakres zastosowania grafenu, można spodziewać się udziału w konkursie przedstawicieli wielu zaawansowanych sektorów gospodarki – uważa Magdalena Burnat-Mikosz, ekspert z Deloitte.

Konkurencja nie śpi

Gama zastosowań grafenu jest bardzo szeroka i obejmuje m.in. elektronikę (np. ekrany dotykowe, mikrosystemy), przemysł samochodowy (lekkie kompozyty węglowe), a także energetykę (baterie, ogniwa słoneczne) i medycynę (farmakologia, protetyka). Grafen może np. zastąpić krzem w komputerach, a budowane z niego układy scalone będą mniejsze, szybsze i bardziej pojemne. Do tego materiału należy przyszłość, trzeba jednak znaleźć i opracować jego nowe komercyjne zastosowania.

na badania

W innych krajach nie próżniają – Koreańczycy zaczynają budowę linii produkcyjnej ekranów dotykowych z grafenu. Opracowali także elastyczny tranzystor na folii grafenowej, który można wyginać i związać, a to nie przeszkadza w jego pracy. Podobne urządzenie powstało w Stanach Zjednoczonych. Amerykanom udało się stworzyć atrament grafenowy, który ma szansę wyprzeć kody kreskowe – dzięki tej zmianie kod do identyfikowania produktów w sklepach zostanie zminimalizowany do rozmiarów kropki.

– Także Unia Europejska chce wprowadzić wielki projekt badań nad zastosowaniem grafenu. To ma być priorytetowe przedsięwzięcie, tzw. flag-ship. Nic dziwnego, grafen jest atrakcyjny zarówno dla naukowców, jak i dla biznesu, który liczy na duże zyski – mówi prof. dr hab. Jacek Baranowski z Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego.

Najwyższy czas na pomysły polskich konsorcjów. Dróg jest wiele – pierwsza to prace nad wysokiej jakości grafenem, który może znaleźć zastosowania w elektronice. Inny obszar zastosowania to inżynieria materiałowa, w której wyprodukowany grafen nie musi być wysokiej jakości. Połączony z innymi materiałami, np. tworzywami sztucznymi, nadaje im nowe właściwości, takie jak przewodnictwo ciepła. Jednak najważniejsze, aby nie spocząć na pomysłach i rozpocząć produkcję na skalę przemysłową – to główny cel organizatorów Graf-Techu.

Co zrobić, aby zwiększyć szansę projektu na otrzymanie dotacji w konkursie? Podstawa to wysoki stopień innowacyjności i wykazanie rzeczywistego zapotrzebowania rynku na proponowane rozwiązanie. Bardzo ważna będzie także możliwość zastosowania wyników projektu w gospodarce i jego wysoka efektywność ekonomiczna.

NCBiR chce dofinansować do 20 projektów. Zwycięzców obecnego naboru powinniśmy poznać w następnym kwartale.

Najważniejsze zasady naboru z programu Graf-Tech

Kto może ubiegać się o dotacje

- ▶ Konsorcja naukowe (z koniecznym udziałem przedsiębiorstw)
- ▶ Centra naukowo-przemysłowe

Budżet programu

– 60 mln zł

Maksymalna kwota dofinansowania projektu

– 5 mln zł

Rodzaje zadań w ramach projektu

- ▶ Badania przemysłowe
- ▶ Prace rozwojowe
- ▶ Prace przygotowawcze do wdrożenia (w szczególności: dokumentacja wdrożeniowa, zabezpieczenie praw własności przemysłowej, testy, certyfikaty, badania rynku)

Wysokość wsparcia

Jednostki naukowe:

Dofinansowanie badań naukowych i prac rozwojowych do 100 proc. kosztów kwalifikowanych

Przedsiębiorcy:

Na badania przemysłowe:

- ▶ Mikro- i małe przedsiębiorstwa – do 80 proc.
- ▶ Średnie przedsiębiorstwa – do 75 proc.
- ▶ Duże przedsiębiorstwa – do 65 proc.

Na prace rozwojowe:

- ▶ Mikro- i małe przedsiębiorstwa – do 60 proc.
- ▶ Średnie przedsiębiorstwa – do 50 proc.
- ▶ Duże przedsiębiorstwa – do 40 proc.

Na prace przygotowawcze do wdrożenia:

- ▶ Maksymalnie 90 proc. kosztów kwalifikowanych (pod warunkiem nieprzekroczenia pomocy de minimis)

Czas realizacji projektu

– 36 miesięcy (w uzasadnionych przypadkach możliwe wydłużenie do 48 miesięcy)